

Prof. Dr. Dr. Uğur YİĞİT

VERGİ HUKUKU
GENEL HÜKÜMLER VE TÜRK VERGİ SİSTEMİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	IX
KISALTMALAR.....	XLI

BİRİNCİ KİTAP GENEL VERGİ HUKUKU

§ Birinci Bölüm

VERGİ HUKUKU: TANIMI VE KAPSAMI İLE HUKUK SİSTEMİ İÇİNDEKİ YERİ

I. VERGİ HUKUKUNUN TANIMI VE KAPSAMI.....	1
II. VERGİ HUKUKUNUN HUKUK SİSTEMİ İÇİNDEKİ YERİ	2
III. VERGİ HUKUKUNUN DİĞER HUKUK DALLARI İLE İLİŞKİSİ	4
A. VERGİ HUKUKU - KAMU HUKUKU İLİŞKİSİ.....	5
1. Vergi Hukuku - Anayasa Hukuku ilişkisi	5
2. Vergi Hukuku - Uluslararası Hukuk İlişkisi	5
3. Vergi Hukuku - İdare Hukuku ilişkisi.....	6
4. Vergi Hukuku - Ceza Hukuku İlişkisi.....	6
5. Vergi Hukuku - Yargılama Hukukları İlişkisi	7
6. Vergi Hukuku - İcra Hukuku ilişkisi	7
B. VERGİ HUKUKU - ÖZEL HUKUK İLİŞKİSİ.....	8
IV. VERGİ HUKUKUNUN BÖLÜMLERİ	9
A. GENEL VERGİ HUKUKU - ÖZEL VERGİ HUKUKU AYRIMI	9

B. MADDİ VERGİ HUKUKU - ŞEKLİ VERGİ HUKUKU AYRIMI	10
C. GENEL VERGİ HUKUKUNUN ALT DALLARI.....	10

§ İkinci Bölüm

VERGİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI

I. GENEL AÇIKLAMA.....	13
II. BAĞLAYICI VE YARDIMCI KAYNAKLAR AYRIMI.....	15
A. BAĞLAYICI (ASLÎ) KAYNAKLAR.....	15
1. Anayasa	15
2. Kanun.....	19
3. Uluslararası Andlaşmalar.....	21
4. OHAL Kanun Hükmünde Kararnamesi / Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	22
5. Bakanlar Kurulu Kararları / Cumhurbaşkanı Kararları	23
6. Tüzük.....	25
7. Yönetmelik	25
8. Genel Tebliğler	26
9. Yargı Kararları	27
10. Örf ve Âdet / Teamül.....	33
B. YARDIMCI (İKİNCİL) KAYNAKLAR.....	34
1. İç Genelgeler	35
2. Genelge- Genel Yazılar.....	36
3. Sirküler.....	36
4. Özelgeler (Muktezalar)	38
5. Bilimsel Görüş (Doktrin).....	40

§ Üçüncü Bölüm
VERGİ KANUNLARININ UYGULANMASI

I.	GENEL AÇIKLAMA.....	41
II.	VERGİ KANUNLARININ YER BAKIMINDAN UYGULANMASI	41
	A. MÜLKÎLİK İLKESİ.....	41
	B. ŞAHSİLİK İLKESİ.....	42
	1. İkamet İlkesi.....	42
	2. Tabiiyet (Vatandaşlık - Uyrukluk) İlkesi	44
III.	VERGİ KANUNLARININ ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI	44
	A. VERGİ KANUNLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ.....	44
	B. VERGİ YASALARININ GERİYE YÜRÜMEZLİĞİ İLKESİ	45
	C. VERGİ KANUNLARININ YÜRÜRLÜKTEN KALKMASI (İLGASI)	48
IV.	VERGİ KANUNLARININ ANLAM BAKIMINDAN UYGULANMASI (YORUM).....	49
	A. GENEL AÇIKLAMA.....	49
	B. YORUM ÇEŞİTLERİ	50
	C. YORUM YÖNTEMLERİ	53
	1. Lafzî Yorum Yöntemi	53
	2. Sistematiik Yorum Yöntemi	54
	3. Tarihi Yorum Yöntemi.....	55
	4. Amaçsal (Gai) Yorum Yöntemi.....	56
	D. YORUM YÖNTEMLERİNİN SONUÇLARI.....	57
	E. VERGİ HUKUKUNDA YORUMUN ÖZELLİKLERİ	58
	1. Yasal Çerçeve	58
	2. Ekonomik Yaklaşım.....	59
	a. Ekonomik İrdeleme.....	61
	b. Ekonomik Yorum.....	61

c. Peçeleme (Kamuflej) sözleşmesi	62
(1) Unsurları	63
(2) Peçelemenin özel hukuk kavramları ile karşılaştırması	63
(3) İspatı	64
(4) Peçelemenin (kamuflejin) vergi hukukundaki sonuçları.....	64
(5) Özel peçeleme (kamuflej) halleri	64
(6) Peçeleme (Kamuflej) örnekleri.....	65
3. Kıyas Yasağı	67

§ Dördüncü Bölüm

VERGİLENDİRME YETKİSİ, KAVRAMLAR VE İLKELER

I. VERGİLENDİRME YETKİSİ	71
II. VERGİYE İLİŞKİN KAVRAMLAR	72
A. VERGİLENDİRME ARAÇLARINA İLİŞKİN KAVRAMLAR 73	
1. Vergi.....	73
a. Vergiyi Açıklayan Kuramlar	75
(1) Yararlanma (fayda) kuramı.....	75
(2) İktidar (Devlet egemenliği) kuramı	76
b. Verginin nitelikleri	77
2. Resim.....	79
3. Harç	80
4. Benzeri mali yükümlülük	81
5. Ek malî yükümlülük.....	87
6. Olağanüstü hâl vergileri.....	89
B. OSMANLI DÖNEMİNDE MALİ VE AYNİ MÜKELLEFİYETLER.....	90
1. Tekâlif-i şer'iyye	90

2. Örfî vergiler (Tekâlif-i örfiye)	92
C. VERGİLENDİRME TEKNİĞİ KAVRAMLARI.....	92
1. Verginin Konusu	92
2. Matrah.....	93
3. Oran.....	94
4. Tarife.....	94
5. Vergi muafiyeti.....	95
6. Vergi istisnası	95
7. Vergi indirimi	96
8. Vergi ertelemesi.....	97
9. Gecikme faizi	97
10. Gecikme zammı	98
III. VERGİLENDİRME İLKELERİ	99
A. VERGİNİN GENELLİĞİ İLKESİ	101
B. VERGİNİN KAMU GİDERLERİNİN KARŞILIĞI OLMASI İLKESİ.....	102
C. VERGİNİN MALİ GÜCE GÖRE ALINMASI İLKESİ	102
D. VERGİNİN ADALETLİ VE DENGELİ DAĞILIMI İLKESİ .	104
E. VERGİNİN YASALLIĞI İLKESİ.....	104

§ Beşinci Bölüm

VERGİ ÖDEVİ VE VERGİ İLİŞKİSİ

I. VERGİ ÖDEVİ.....	109
II. VERGİ İLİŞKİSİ.....	110
A. VERGİ BORÇLUSU	111
1. Mükellef.....	112
2. Vergi sorumlusu	114
a. Vergi sorumluluğuna girmeyen durumlar.....	115
b. Sorumluluğun hukuki niteliği.....	116
c. Sorumluluğa ilişkin düzenleme sebepleri	117

d. Vergi mükellefi ile vergi sorumlusu arasındaki fark.....	118
e. Sorumlunun yetkileri	119
f. Vergi mevzuatımızda sorumluluğa ilişkin hükümler	121
3. Vergi hukukunda teselsül.....	132
B. VERGİ ALACAKLISI.....	133
1. Hazine ve Maliye Bakanlığı.....	133
a. Görev ve yetkileri.....	133
b. Teşkilatı.....	134
(1) Merkez teşkilatı.....	134
(2) Taşra teşkilatı.....	136
2. Gelir İdaresi Başkanlığı	137
a. Görev ve yetkileri.....	138
b. Teşkilat	139
(1) Merkez teşkilatı.....	139
(2) Taşra teşkilatı.....	141
3. Ticaret Bakanlığı	143
4. Belediyeler	144
5. Kamu kurum ve kuruluşları ile meslek teşekkülleri	145
C. VERGİ TAKDİR KOMİSYONLARI	145
1. Genel Yetkili Takdir Komisyonu	145
a. Kuruluş.....	145
b. Görev ve yetkileri.....	146
c. Kararlarının niteliği.....	147
2. Özel yetkili takdir komisyonları.....	148
a. Arsalara ait asgari ölçüde birim değer tespitinde takdir komisyonu;	148
b. Araziye ait asgari ölçüde birim değer tespitinde takdir komisyonu,	149
c. Zirai Kazançlar İl ve Merkez Komisyonları	149
d. Ortalama Kâr Hadleri Komisyonu,.....	150
e. Ortalama Kâr Hadleri Merkez Komisyonu,	151

§ Altıncı Bölüm
VERGİ HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ İLE
GÖREV VE YETKİLER

I.	MÜKELLEFİN HAKLARI VE ÖDEVLERİ.....	153
A.	MÜKELLEFLERİN HAKLARI.....	153
1.	Genel Haklar.....	153
2.	Özel Haklar (Vergi Kanunlarında Yer Alan Haklar)	154
B.	MÜKELLEFİN ÖDEVLERİ.....	156
1.	Bildirim ödevi.....	157
2.	Beyanname verme ödevi	158
3.	Defter tutma ödevi.....	159
a.	Genel esaslar	159
b.	Defterin tasnifi.....	161
c.	Defter tutma bakımından tüccar sınıfları.....	161
	(1) Bilanço esasına göre defter tutma	162
	(2) İşletme hesabı esasına göre defter tutma.....	162
d.	Özel defter tutacaklar.....	163
	(1) Sınai müesseselerin tutacakları özel defterler.....	163
	(2) Diğer müesseselerin tutacakları özel kayıt ve defterler.....	163
	(3) Serbest mesleklerde defter tutma	164
	(4) Zirai kazançlarda defter tutma.....	164
e.	Ticari defterlerin ibrazı ve delil olması	164
f.	Usulüne uygun defter tutmamanın müeyyidesi	164
4.	Kayıt nizamına dair ödevler	165
5.	Defter tasdiki ödevi	165
6.	Belge düzenine uyma ödevi	166
a.	Belgelendirmesi zorunlu olmayan kayıtlar.....	166
b.	Belge türleri.....	166

7. Elektronik ortamdaki kayıtlar ve elektronik cihazla belge düzenleme.....	170
8. Vergi kimlik numarası kullanma ödevi	171
9. Ekim ve sayım beyanı ödevi.....	172
10. Vergi karnesi alma ödevi.....	172
11. Muhafaza ve ibraz ödevleri.....	173
12. Diğer ödevler	175
II. VERGİ İDARESİNİN GÖREV VE YETKİLERİ	175
A. BİLGİ TOPLAMA.....	176
1. Bilgi verme zorunluluğu	176
a. Genel kural olarak zorunluluk.....	176
b. İstisnalar	176
2. Bilgi toplamada usul	177
3. Süreler	177
4. Yaptırımlar	178
5. Bilgi arşivi	178
6. Uluslararası anlaşmalar gereğince bilgi değişimi	178
B. YOKLAMA.....	179
1. Yoklama yetkilileri	179
2. Yoklama amacı ve kapsamı	179
3. Yoklama zamanı ve usulü.....	181
4. Elektronik yoklama.....	182
5. Yoklama sonuçları	182
C. İNCELEME.....	182
1. İnceleme yetkilileri	183
2. İnceleme amaç ve kapsamı	183
3. İnceleme zamanı ve usulü.....	183
4. İnceleme yeri.....	185
5. İnceleme sonuçları.....	186
D. ARAMA.....	186
1. Aramanın koşulları	187

2. Aramada usulü.....	187
3. Arama sonrası inceleme.....	188
4. Arama sonrası işlemlerin kaydı	188
5. Aramalı vergi incelemesinin sonuçları.....	189

§ Yedinci Bölüm VERGİLENDİRME SÜRECİ

I. VERGİYİ DOĞURAN OLAY (VERGİYE TABİ OLAY).....	191
A. VERGİ DOĞURAN OLAYIN ÖNEMİ.....	194
B. ÇEŞİTLİ VERGİLERDE VERGİYİ DOĞURAN OLAY.....	194
II. VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ.....	195
A. TARH.....	195
1. Tarh İşleminin Hukuki Niteliği.....	195
2. Tarh İşleminin Unsurları	197
a. Yetki Unsuru	197
b. Şekil Unsuru.....	198
c. Sebep Unsuru	200
d. Konu Unsuru	201
e. Amaç (Maksat, Gaye) Unsuru	202
3. Tarh Yöntemleri.....	202
a. Beyana dayanan tarh.....	203
b. İkmalen vergi tarhı.....	206
c. Re'sen vergi tarhı	207
d. Verginin idarece tarhı	209
e. Düzeltme yoluyla tarh.....	210
f. İkmal tarhı	210
B. TEBLİĞ	211
1. Posta ile tebliğ.....	213
2. Elektronik ortamda tebliğ	214

a. Muhatap	215
b. Muhatabın sorumluluğu	215
c. Elektronik tebligatın gönderilmesi ve muhatabına iletilmesi	215
3. Memur aracılığı ile tebliğ	216
4. Vergi dairesinde tebliğ	216
5. İlân yoluyla tebliğ	216
6. Hatâlı tebliğler	217
C. TAHAKKUK	217
D. TAHSİL	219
1. Cebren Tahsil Usulleri	221
2. Ödeme Emri ve Mal Bildirimi	222
3. Ödeme Emirlerine Karşı Yargı Yolu	222
4. Cebren Tahsilde Diğer Davalar	223
5. Kamu alacağı için güvence önlemleri	223
a. Rüçhan Hakkı	224
b. Teminat	224
c. İhtiyatî Haciz	226
d. İhtiyatî Tahakkuk	226
e. Hükümsüz Sayılan İşlemler	227
f. Diğer Önlemler	228
III. VERGİ HUKUKUNDA SÜRELER	228
A. SÜRELERİN ÖNEMİ	228
B. SÜRE ÇEŞİTLERİ	229
1. Kesin süreler	229
2. Takdiri süreler	229
3. Hak düşürücü süreler	231
4. Vergi ödevleri ile ilgili süreler	231
5. Müsamaha süreleri	232
6. Zamanaşımı süreleri	232
7. Düzenleyici süreler	233

C. SÜRELERİN HESAPLANMASI.....	234
D. SÜRELERİN UZAMASI	235
1. Mücbir sebep	235
a. Mücbir sebep halleri.....	235
b. Mücbir sebeplerin ispatı.....	237
c. Mücbir sebebin geçerlilik alanı.....	239
d. Mücbir sebebin sonuçları	240
2. Tatiller nedeniyle sürelerin uzaması.....	241
a. Tatil	241
b. Adli tatil.....	241
c. Mali Tatil.....	241
3. Zor Durum Nedeniyle Sürelerin Uzaması.....	243
4. Ölüm.....	244
5. Diğer özel durumlar.....	245

§ Sekizinci Bölüm

VERGİ BORCUNUN SONA ERMESİ

I. ÖDEME	247
A. ÖDEME ZAMANI.....	248
1. Özel ödeme zamanları	248
a. Vergi Usul Kanununda.....	248
b. Özel Kanunlar.....	249
2. Ödeme zamanlarının uzaması.....	250
B. ÖDEME YERİ	251
C. ÖDEME YAPILMAMASININ HUKUKİ SONUÇLARI.....	252
1. Vadesinde ödenmeyen alacağa gecikme zammı uygulanması	252
2. Cebri icra yoluyla tahsil	253
II. ZAMANAŞIMI	253
A. GENEL AÇIKLAMA	253

B. ZAMANAŞIMI SÜRELERİNİN HUKUKÎ NİTELİĞİ.....	254
1. Vergi Hukuku Zamanaşımı-Borçlar Hukuku Zamanaşımı ..	255
2. Vergi Hukuku Zamanaşımı-Ceza Hukuku Zamanaşımı	255
C. VERGİ HUKUKUNDA ZAMANAŞIMI ÇEŞİTLERİ.....	256
1. Tarh zamanaşımı	256
a. Başlangıcı.....	258
b. Sonuçları.....	260
c. Süresinin işlemesine engel olan nedenler.....	260
(1) Zamanaşımının durması.....	261
(2) Zamanaşımının Kesilmesi.....	262
2. Tahsil Zamanaşımı.....	263
a. Başlangıcı.....	264
b. Sonuçları.....	265
c. Süresinin işlemesine engel olan nedenler.....	265
(1) Zamanaşımının durması.....	265
(2) Zamanaşımının Kesilmesi.....	266
III. TAKAS.....	267
IV. TERKİN	268
A. DOĞAL AFETLER NEDENİYLE TERKİN	269
B. VERGİ HATAĖLARI DOLAYISIYLA YAPILAN TERKİNLER.....	270
C. YARGI ORGANLARININ KARARINA DAYANAN TERKİNLER.....	270
D. TAHAKKUKTAN VAZGEÇİLMESİ NEDENİYLE TERKİN	271
E. TAHSİL İMKÂNSIZLIĞI NEDENİYLE TERKİN.....	272
V. UZLAŞMA	272
VI. ÖLÜM	272
VII. CEZA İNDİRİMİ.....	273
VIII.KANUN YOLUNDAN VAZGEÇME.....	273
IX. VERGİ AFLARI	274

§ Dokuzuncu Bölüm
VERGİ UYUŞMAZLIKLARINDA ÇÖZÜM
YOLLARI

I.	GENEL AÇIKLAMA.....	275
II.	İDARİ ÇÖZÜM YOLLARI.....	276
A.	VERGİ HATÂLARI VE DÜZELTME	276
1.	Genel Olarak.....	276
2.	Vergi hatâları	277
a.	Hesap hatâları	277
b.	Vergilendirme hatâları.....	279
3.	Düzeltilme kapsamı	281
4.	Vergi hatâlarının tespit usulleri.....	281
5.	Düzeltilme yetkisi ve reddiyat	284
6.	Düzeltilme zamanaşımı.....	284
7.	Düzeltilme ve yargısal çözüm	284
B.	UZLAŞMA	285
1.	Uzlaşma (Tarhiyat Sonrası)	286
a.	Uzlaşmanın kapsamı.....	286
b.	Uzlaşma süreci.....	287
c.	Uzlaşmanın sonuçları.....	289
2.	Tarhiyat Öncesi Uzlaşma.....	290
a.	Uzlaşmanın kapsamı.....	290
b.	Uzlaşma süreci.....	291
c.	Uzlaşmanın sonuçları.....	294
III.	VERGİ YARGISI	295
A.	GENEL AÇIKLAMA.....	295
B.	VERGİ YARGISI TARİHÇESİ	295
1.	1925-1950 Dönemi	295
2.	1950-1982 Dönemi	296
3.	1982 -2014 Dönemi	296

4. 28 Haziran 2014 sonrası	297
C. VERGİ DAVALARINDA GÖREVLİ VERGİ YARGI ORGANLARI	297
1. Vergi Mahkemesi.....	298
2. Bölge İdare Mahkemeleri Vergi Daireleri (İstinaf Mahkemeleri)	299
3. Danıştay	299
a. Danıştay Vergi Daireleri ve Kurullar	299
b. Danıştay'ın görevleri	302
D. VERGİ DAVASININ KAPSAM VE KONUSU	302
1. Davanın Kapsamı	302
2. Davanın Konusu.....	303
E. VERGİ DAVALARINDA YARGILAMA USULÜ	304
1. Vergi Davasında Taraflar.....	304
a. Davacı.....	304
b. Davalı.....	306
2. Vergi Davalarında Süreler.....	306
a. Genel dava süreleri.....	306
b. Özel dava açma süreleri	307
c. Sürelere ilişkin esaslar ve hesaplanması	308
3. Vergi Davalarının Açılması.....	308
4. Dilekçeler Üzerine İlk İnceleme	309
5. Tebligat ve Cevap Verme	311
6. Duruşma	311
7. Dosyaların İncelenmesi	312
8. Davaların Karara Bağlanması.....	312
9. Kararlarda Bulunacak Hususlar.....	312
10. Kararların Sonuçları	313
11. Kararların Açıklaması ve Yanlışlıkların Düzeltilmesi.....	314
F. YÜRÜTMENİN DURDURULMASI.....	315
G. KANUN YOLLARI	316

1. Olağan kanun yolları	316
a. İtiraz	317
b. İstinaf	317
c. Temyiz	319
2. Olağanüstü kanun yolu	320
a. Kanun yararına temyiz	320
b. Yargılamanın yenilenmesi	321
H. VERGİ YARGISINDA İSPAT VE DELİL	322
1. İspat Kavramı	322
2. Delil Kavramı (İspat Araçları)	325

§ Onuncu Bölüm

VERGİ SUÇ VE CEZALARI

I. GENEL AÇIKLAMA	327
II. VERGİ SUÇ VE CEZALARININ ÇEŞİTLERİ	328
A. İDARİ VERGİ KABAHATLERİ VE CEZALARI	328
1. Vergi ziyası	329
2. Usulsüzlük	329
a. Genel usulsüzlükler	329
b. Özel usulsüzlükler ve cezaları	331
B. ADLİ VERGİ SUÇ VE CEZALARI	331
1. Vergi Kaçakçılığı Suçları	331
2. Vergi Mahremiyetinin İhlali Suçu	339
3. Mükelleflerin Özel İşlerini Yapma Suçu	340
4. Vergi Mahremiyetine Yasayla Getirilen İstisnaların Kötüye Kullanılması Suçu	343
5. Ekim Sayım Beyanını Denetlememe Suçu	344
6. AATUHK'da Düzenlenen Suçlar ve Kabahatler	344
7. Vergi Kimlik Numarası Ödevlerini İhlal Suçu	345
III. VERGİ SUÇLARININ ÖZEL OLUŞUM BİÇİMLERİ	346

A. İŞTİRAK	346
B. TEKERRÜR.....	347
C. BİRLEŞME	348
IV. VERGİ SUÇLULUĞUNUN VE VERGİ CEZALARININ KALKMASI.....	350
A. Vergi Suçluluğunu Kaldıran Nedenler.....	351
1. Yanılma.....	351
2. Mücbir sebep	353
B. Vergi Cezalarını Sona Erdiren ve Kaldıran Nedenler	353
1. Ödeme.....	353
2. Ölüm.....	354
3. Zamanaşımı.....	355
4. Vergi Cezalarında Hatâ	356
5. Uzlaşma.....	356
a. Tarhiyat öncesi uzlaşma	356
b. Uzlaşma (Tarhiyat sonrası).....	357
6. İdari Vergi Cezalarında Terkin ve Tahakkuktan Vazgeçme .	357
7. Af.....	357
8. İdari Vergi Cezalarında İndirim	358
9. Pişmanlık ve Islah.....	358
10. Kanun Yolundan Vazgeçme	359

İKİNCİ KİTAP ÖZEL VERGİ HUKUKU

§ Birinci Bölüm GELİRDEN ALINAN VERGİLER

Birinci Ayırım GELİR VERGİSİ

I.	GENEL AÇIKLAMA.....	365
II.	VERGİNİN UNSURLARI	367
A.	VERGİNİN KONUSU	367
1.	Kaynak kuramı.....	367
2.	Safi artış kuramı.....	368
B.	VERGİYİ DOĞURAN OLAY	368
C.	MÜKELLEF VE MÜKELLEFİYET ŞEKİLLERİ.....	368
1.	Tam Mükellefiyet	369
2.	Dar Mükellefiyet	369
III.	GELİR TÜRLERİNİN VERGİLENDİRİLMESİ	371
A.	TİCARÎ KAZANÇ	371
1.	Tanım ve Kapsam.....	371
2.	Matrahın Saptanması	373
a.	Gerçek Usul.....	373
(1)	Bilanço Usulü (Birinci Sınıf Tacirler)	374
(2)	İşletme Hesabı Usulü	376
b.	Basit Usul	377
(1)	Basit usule tabi olmanın genel ve özel şartları	378
(2)	Basit usulden yararlanamayacak olanlar	380
(3)	Ortaklıklarda basit usule tabi olmanın şartları	380

(4) Basit usulden gerçek usule geçiş.....	380
(5) Gerçek usulden basit usule geçiş.....	381
c. İndirimler.....	382
3. Muafiyet ve İstisnalar	382
B. ZİRAÎ KAZANÇ.....	384
1. Tanım ve Kapsam.....	384
2. Matrahın Saptanması	385
a. Gerçek Usul.....	386
(1) Ziraî işletme hesabı esası	387
(2) Bilanço Esası	387
b. Vergi Tevkifatı.....	388
C. ÜCRETLER	388
1. Tanım ve Kapsam.....	388
2. Matrahın Saptanması	390
3. İstisna ve Muafiyetler	392
D. SERBEST MESLEK KAZANÇLARI.....	392
1. Tanım ve Kapsam.....	392
2. İstisnalar ve Muafiyet	394
a. İstisnalar.....	394
b. Muafiyet.....	395
3. Matrahın Saptanması: Gerçek Usul	395
E. GAYRİMENKUL SERMAYE İRATLARI	397
1. Tanım ve Kapsam.....	397
2. Konut Kirası İstisnası	399
3. Gayrimenkul Sermaye İradının Vergilendirilmesi.....	399
F. MENKUL SERMAYE İRATLARI	402
1. Tanım ve Kapsam.....	402
2. İstisnalar.....	403
3. Matrahın Saptanması	403
G. DİĞER KAZANÇ VE İRATLAR.....	404

1. Tanım ve Kapsam.....	404
a. Değer artışı kazançları.....	404
b. Arızî (geçici) kazançlar	405
2. Vergi Kolaylıkları.....	405
3. Matrahın Saptanması	406
IV. VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ.....	406
A. BEYAN ESASI.....	406
1. Yıllık Beyanname	406
a. Kazanç ve iratların toplanması	407
b. İstisna (Toplama yapılmayan haller)	407
c. Zararların kârlara takas ve mahsubu.....	408
d. Yıllık beyanda yapılabilecek diğer indirimler	409
e. Matrahtan ve gelir unsurlarından indirilmeyecek giderler	409
f. Yıllık beyannamenin verilmesi	409
2. Vergi Tevkifatı ve Muhtasar Beyanname	409
a. Vergi tevkifatı	409
b. Muhtasar beyanname.....	410
3. Özel Haller ve Münferit Beyanname	411
B. ORAN YAPISI	411
C. TARH İŞLEMLERİ	412
1. Tarh Yeri.....	412
2. Tarhiyatın Muhatabı.....	412
3. Vergilendirme Dönemi	412
4. Tarh Zamanı.....	413
D. VERGİNİN ÖDENMESİ	413
1. Ödeme Zamanı ve Taksitler.....	413
2. Geçici Vergi (Peşin Ödeme).....	413
E. GELİR VERGİSİNDE MAHSUPLAR.....	414
1. Vergi Tevkifatının Mahsubu	414
2. Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergilerin Mahsubu	414

İkinci Ayırım
KURUMLAR VERGİSİ

I.	GENEL AÇIKLAMA.....	417
II.	VERGİNİN UNSURLARI	418
A.	VERGİNİN KONUSU	418
B.	VERGİYİ DOĞURAN OLAY	418
C.	MÜKELLEF VE MÜKELLEFİYET ŞEKİLLERİ.....	419
1.	Mükellef.....	419
a.	Sermaye şirketleri.....	419
b.	Kooperatifler.....	420
c.	İktisadi kamu kuruluşları.....	420
d.	Derneklere ve vakıflara ait iktisadi işletmeler.....	421
e.	İş ortaklıkları (Joint ventures)	422
2.	Mükellefiyet şekilleri.....	423
a.	Tam mükellefiyet.....	424
b.	Dar mükellefiyet.....	424
D.	MATRAH	425
1.	Tam Mükellefiyette.....	425
a.	Safi kurum kazancı (Gerçek usul)	425
b.	Kontrol edilen yabancı kurum kazancı.....	426
c.	İndirilecek giderler.....	427
d.	Zarar mahsubu.....	427
e.	İndirilemeyecek giderler.....	428
f.	Örtülü sermaye.....	428
g.	Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı.....	429
2.	Dar Mükellefiyette.....	433
a.	Safi kurum kazancı.....	433
b.	Yabancı ulaştırma kurumlarında kurum kazancının tespiti (götürü usul)	433
E.	ORAN (NİSPET)	435

III. VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ.....	436
A. BEYAN ESASI.....	436
1. Yıllık Beyanname	436
2. Özel Beyanname	437
3. Vergi kesintisi ve Muhtasar beyanname	437
B. VERGİNİN TARH VE TAHAKKUKU	438
1. Tarh yeri	438
2. Tarhiyatın muhatabı	438
3. Vergilendirme dönemi	438
4. Tarh Zamanı.....	439
C. VERGİNİN ÖDENMESİ	439
D. KURUMLAR VERGİSİNDE MAHSUPLAR.....	440
1. Yurt dışında ödenen vergilerin mahsubu	440
2. Yurt içinde (Kaynakta) kesilen vergilerin mahsubu	440
E. KURUMLARDA SONA ERME VE VERGİLEME	440
1. Vergili sona erme (Tasfiye ve Birleşme)	440
2. Vergisiz Sona Erme (Devir, Bölünme ve Hisse değişimi) ...	442
IV. VERGİ KOLAYLIKLARI.....	444
A. MUAFİYETLER.....	444
B. İSTİSNALAR.....	446

Üçüncü Ayırım

DİJİTAL HİZMET VERGİSİ

I. GENEL AÇIKLAMA.....	451
II. VERGİNİN UNSURLARI	452
A. VERGİNİN KONUSU	452
1. Dijital hizmetler	452
2. Dijital Ortamda Sunulan Hizmetlere Aracılık Hizmetleri...	455
B. VERGİYİ DOĞURAN OLAY	456

C. MÜKELLEF VE MÜKELLEFİYET ŞEKİLLERİ.....	456
1. Mükellef.....	456
2. Vergi Sorumlusu.....	456
D. MATRAH	456
E. ORAN (NİSPET)	459
III. VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ.....	460
A. BEYAN ESASI.....	460
1. Beyan Esası ve Beyannamenin Verilme Zamanı.....	460
2. Beyannamelerin Elektronik Ortamda Gönderilmesi	461
3. Verginin Gider Olarak İndirilebilmesi.....	461
4. Düzeltme	461
B. VERGİNİN TARH VE TAHAKKUKU	461
1. Tarh yeri	461
2. Tarhiyatın muhatabı	462
3. Vergilendirme dönemi	462
C. VERGİNİN ÖDENMESİ	462
IV. VERGİ KOLAYLIKLARI.....	462
A. MUAFİYETLER.....	462
B. İSTİSNALAR.....	463
V. GÜVENLİK ÖNLEMLERİ.....	463

§ İkinci Bölüm SERVETTEN ALINAN VERGİLER

Birinci Ayırım EMLÂK VERGİSİ

I. GENEL AÇIKLAMA.....	467
II. VERGİNİN UNSURLARI	468

A. VERGİNİN KONUSU	468
B. VERGİYİ DOĞURAN OLAY	469
C. MÜKELLEF	469
D. MATRAH	471
E. ORAN (NİSPET)	472
III. VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ	473
A. BİLDİRİM VERME VE SÜRESİ	473
B. VERGİNİN TARH VE TAHAKKUKU	474
C. VERGİNİN ÖDENMESİ	476
IV. VERGİ KOLAYLIKLARI	477
V. GÜVENLİK ÖNLEMLERİ	478

İkinci Ayırım

VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ

I. GENEL AÇIKLAMA	481
II. VERGİNİN UNSURLARI	482
A. KONU	482
B. VERGİYİ DOĞURAN OLAY	483
C. MÜKELLEF	483
D. MATRAH	484
E. ORAN	485
III. VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ	487
A. BEYAN ESASI	487
B. VERGİNİN TARHI	489
C. VERGİNİN ÖDENMESİ	490
IV. VERGİ KOLAYLIKLARI	490
A. MUAFİYETLER	490
B. İSTİSNALAR	491
V. GÜVENLİK ÖNLEMLERİ	492

Üçüncü Ayırım
MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ

I.	GENEL AÇIKLAMA.....	495
II.	VERGİNİN UNSURLARI	496
	A. KONU.....	496
	B. VERGİYİ DOĞURAN OLAY	497
	C. MÜKELLEF.....	497
	D. VERGİ TARİFELERİ.....	498
III.	VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ.....	503
	A. TARH VE TAHAKKUK.....	503
	B. ÖDEME	504
IV.	VERGİ KOLAYLIKLARI.....	505
V.	GÜVENLİK ÖNLEMLERİ.....	505

§ Üçüncü Bölüm
HARCAMALARDAN ALINAN VERGİLER

Birinci Ayırım
KATMA DEĞER VERGİSİ

I.	GENEL AÇIKLAMA.....	511
II.	VERGİNİN UNSURLARI	513
	A. VERGİNİN KONUSU	513
	1. Mal Teslimi.....	513
	2. Hizmet ifası	515
	3. Verginin konusuna giren işlemler	515
	B. VERGİYİ DOĞURAN OLAY	516
	C. MÜKELLEF VE VERGİ SORUMLUSU	517
	1. Mükellef.....	517

2. Vergi sorumlusu	518
D. MATRAH	519
E. ORAN.....	521
F. VERGİ İNDİRİMİ.....	521
III. VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ.....	522
A. VERGİLENDİRME USULLERİ.....	522
B. VERGİLENDİRME DÖNEMİ	523
C. BEYAN ESASI.....	524
D. VERGİNİN HESAPLANMASI	524
E. TARH İŞLEMLERİ	525
F. VERGİNİN ÖDENMESİ	526
G. VERGİNİN ETİKETTE GÖSTERİLMESİ ZORUNLULUĞU	526
IV. İSTİSNALAR.....	527

İkinci Ayırım

ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ

I. GENEL AÇIKLAMA.....	531
II. VERGİNİN UNSURLARI	533
A. VERGİNİN KONUSU	533
B. VERGİYİ DOĞURAN OLAY	533
C. MÜKELLEF VE VERGİ SORUMLUSU	534
1. Mükellef.....	534
2. Vergi Sorumlusu.....	534
D. VERGİLEME ÖLÇÜLERİ VE MATRAH.....	535
E. ORAN VEYA TUTAR	536
III. VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ.....	537
A. BEYAN ESASI.....	537
B. VERGİNİN TARHI.....	538
C. VERGİNİN ÖDENMESİ	538

D. GÜMRÜK İDARELERİNCE ALINAN ÖTV'YE İLİŞKİN HÜKÜMLER.....	540
IV. VERGİ KOLAYLIKLARI.....	540
A. İSTİSNALAR.....	540
1. İhracat istisnası.....	540
2. Diplomatik istisna.....	541
3. Diğer istisnalar.....	541
B. VERGİNİN TECİLİ.....	541
C. VERGİ İNDİRİMİ.....	542
V. VERGİ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ.....	543

Üçüncü Ayırım
BANKA VE SİĞORTA MUAMELELERİ
VERGİSİ

I. GENEL AÇIKLAMA.....	545
II. VERGİNİN UNSURLARI	546
A. VERGİNİN KONUSU	546
B. VERGİYİ DOĞURAN OLAY	547
C. MÜKELLEF.....	547
D. MATRAH	548
E. ORAN.....	548
III. VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ.....	549
A. BEYAN ESASI.....	549
B. VERGİNİN TARHI.....	549
C. VERGİNİN ÖDENMESİ	549
IV. İSTİSNALAR.....	549

Dördüncü Ayrım
ÖZEL İLETİŞİM VERGİSİ

I.	GENEL AÇIKLAMA.....	553
II.	VERGİNİN UNSURLARI	553
	A. VERGİNİN KONUSU	553
	B. VERGİYİ DOĞURAN OLAY	554
	C. MÜKELLEF	554
	D. MATRAH	554
	E. ORAN	555
III.	VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ.....	555
	A. BEYAN ESASI.....	555
	B. VERGİNİN TARHİ.....	555
	C. VERGİNİN ÖDENMESİ	556

Beşinci Ayrım
KONAKLAMA VERGİSİ

I.	GENEL AÇIKLAMA.....	557
II.	VERGİNİN UNSURLARI	557
	A. VERGİNİN KONUSU	557
	1. Konaklama Tesislerinde Verilen Geceleme Hizmeti.....	558
	2. Geceleme Hizmetiyle Birlikte Sunulan Diğer Hizmetler	559
	B. VERGİYİ DOĞURAN OLAY	561
	C. MÜKELLEF	561
	D. MATRAH	562
	E. ORAN	563
III.	VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ.....	563
	A. VERGİLENDİRME DÖNEMİ	563
	B. VERGİNİN BEYANI.....	564
	C. TARH İŞLEMLERİ	564

D. VERGİNİN ÖDENMESİ	564
E. DÜZELTME	564
IV. İSTİSNALAR.....	565

Altıncı Ayırım

DAMGA VERGİSİ

I. GENEL AÇIKLAMA.....	567
II. VERGİNİN UNSURLARI	567
A. VERGİNİN KONUSU	567
B. VERGİYİ DOĞURAN OLAY	568
C. MÜKELLEF	568
D. MATRAH	569
E. ORAN	569
III. VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ.....	574
A. VERGİLEME ÖLÇÜLERİ	574
B. VERGİNİN TARHI.....	575
C. VERGİNİN ÖDENMESİ	576
1. Basılı damga konularak ödeme.....	576
2. Makbuz karşılığı ödeme.....	576
3. İstihkaktan kesinti yapılarak ödeme.....	577
IV. İSTİSNALAR.....	577
V. GÜVENLİK ÖNLEMLERİ.....	578
A. BELLİ PARA GÖSTERME MECBURİYETİNDE SORUMLULUK.....	578
B. VERGİ VE CEZADA SORUMLULUK.....	579
C. ÖZEL SORUMLULUK.....	579
D. RESMİ DAİRELER İLE DİĞER KURUM VE KURULUŞLARININ SORUMLULUĞU	579

§ Dördüncü Bölüm
HARÇLAR

I. GENEL AÇIKLAMA.....	581
II. HARÇLARIN KONUSU.....	582
III. HARÇLARDA VERGİYİ DOĞURAN OLAY.....	584
IV. MÜKELLEF.....	584
V. HARÇLARDA MATRAH.....	585
VI. MUAFİYET VE İSTİSNALAR.....	586
VII. HARÇLARIN ÖDENMESİ.....	587
A. ÖDEME ZAMANI.....	587
B. ÖDEME ŞEKLİ.....	588
C. ÖDEME YERİ.....	588
VIII. HARCIN GERİ VERİLMESİ.....	589
IX. HARÇLARDA SORUMLULUK.....	590
KAYNAKÇA.....	591